

UIT HET LEVEN VAN MARIONETTEN

VAN INGMAR BERGMAN
REGIE NANOUK LEOPOLD
INTERNAL THEATER AMSTRDM

rolverdeling op de achterzijde

van **Ingmar Bergman**
regie **Nanouk Leopold**
dramaturgie **Peter van Kraaij**
scenografie **Elsje de Bruijn**
lichtontwerp **James Farncombe**
geluidsontwerp **Donato Wharton**
editor **Katharina Wartena**
kostuums **Wojciech Dziedzic**
particulier producent **Gert-Jan en Corinne van Den Bergh – Raat, Jeroen van Ingen en Jaap Kooijman, Mies en Jaap Kamp / Van Meeuwen Kan Fonds**
Ondersteund door **Fonds 21**

assistentie regie **Daniël 't Hoen**
assistentie scenografie **Ramón Huijbrechts**
assistentie dramaturgie **Kleo van Ostade**
hoofd techniek & productie **Wolf-Götz Schwörer**
productieleiding **Angelina Kroft, Michiel van Schijndel**
techniek **Sebastiaan Kruijs, Kevin Cuyvers**
(1^e inspicieënt), **Emile Bleeker, Bart Coenen, Sander van Elteren, Ruud de Vos, Zinzi Kemper, Mark Thewessen, Jordi Wolswijk, Paul van der Zouwe, Pepijn van Beek**
kostuumatelier **Wim van Vliet** (hoofd),
Farida Bouhbouh, Jacolien Honders
kap & grime **Mirjam Venema**
voiceover **Maria Kraakman**
castingadviezen **Hans Kemna**
fotografie **Jan Versweyveld, Henri Verhoef**
beeldbewerking **Henri Verhoef**
grafisch ontwerp **Serena Kloet, studio ITA**
publiciteit **Selman Aqiqi**
druk **SSP Amsterdam**
vertaling **Jan Bogaerts**
met dank aan **Nesoptiek**

filmcrew
director of photography **Rutger Storm (nsc)**
focus puller **Niels Roosendaal**
gaffer **Ralph van Reijssen**
boomoperator **Bram Meindersma**
make-up **Scarlett Kraidy**
decorator **Roger Denton**
assistentie filmkleding **Eleftheria Lavdaki**

Deze productie is tot stand gekomen met medewerking van Auteursbureau ALMO bvba in opdracht van Josef Weinberger Ltd, Londen en de Ingmar Bergman Foundation. ingmarbergman.se

De voorstelling duurt 1u45, geen pauze

#uithetlevenvanmarionetten

SYNOPSIS

Ogenschijnlijk is alles onder controle in het leven van de geslaagde zakenman Peter Egerman. Maar tijdens een bezoek aan een bordeel gaat hij opeens door het lint: hij vermoordt en verkracht een prostituee. Wat heeft deze kortsluiting veroorzaakt?

In korte, indringende scènes vóór de moord ontstaat het beeld van modelburger Peter Egerman, verstrikt in een web van sociale verwachtingen. Een fijnmazig web geweven door zijn vrouw Katarína, zijn moeder, zijn psychiater en vrienden. In hun getuigenissen peilt Ingmar Bergman als een seismograaf naar de kleinste trillingen in de diep verborgen lagen van de menselijke psyche.

Uit het leven van marionetten is meer dan het onderzoek naar de motieven van een gelegenheidsmoordenaar, het stuk legt de verstikkende patronen bloot in een samenleving waarin succes al te vaak als vervangmiddel wordt gezien voor oprechte tederheid en liefde.

'Ik heb afgezien van iedere inmenging. Geen van de optredende figuren kan er aanspraak op maken het drama te verklaren of te verduidelijken. Ze zijn er allemaal in betrokken en daardoor in de war gebracht.'

– Ingmar Bergman

Met *Uit het leven van marionetten* voegde Nanouk Leopold een vijfde filmtitel van Bergman aan het repertoire van Internationaal Theater Amsterdam toe. Eerder regisseerde Ivo van Hove *Scènes uit een huwelijk*, *Kreten en gefluister*, *Na de repetitie* en *Persona*. Wie *Scènes uit een huwelijk* zag, zal zich de ruziënde Peter en Katarina – het stel dat bij Johan en Marianne over de vloer kwam – herinneren. Na het schrijven van *Scènes uit een huwelijk* kon Bergman dit intrigerende, destructieve koppel niet uit zijn hoofd krijgen, en besloot hen een volwaardig verhaal te geven.

Ingmar Bergman (1918–2007) staat bekend als een van de grootste filmmakers van de 20ste eeuw, met een aanzienlijk oeuvre waaronder *Het zevende zegel* (1957), *Wilde aardbeien* (1957), *Persona* (1966) en *Fanny en Alexander* (1982). Minder bekend is Bergmans werk in het theater, waar hij eigenlijk een groter deel van zijn tijd aan besteedde. In zijn uitgebreide carrière regisseerde hij ongeveer 100 voorstellingen, voornamelijk repertoirewerk van zijn favoriete auteurs Strindberg en Ibsen. Sterk geïnspireerd door deze twee laatste schrijvers en zijn zeer strenge, religieuze opvoeding, keren steeds dezelfde thema's terug in zijn oeuvre. Zo onderzoekt hij de vage grens tussen droom en werkelijkheid, de gespannen relatie tussen hoe mensen zich tonen en hoe ze zich werkelijk voelen, en Freuds theorie rond het onbewuste.

Uit het leven van marionetten is een televisiefilm die Bergman maakte in München, waar hij enkele jaren woonde en werkte toen hij in zijn thuisland Zweden beschuldigd werd van belastingfraude. Alhoewel onbekend bij het grote publiek, beschouwt Bergman deze film als een van zijn meest geslaagde.

‘Ik denk steeds: volgende week wordt het beter. Ik ben immers een levend mens, omgeven door andere levende mensen. Logisch gezien moet ik van seconde tot seconde veranderen. Morgen vind ik dus een oplossing.’

– Peter

Nanouk Leopold studeerde in 1998 af aan de Filmacademie in Amsterdam en nam sindsdien reeds drie Gouden Kalveren (voor regie en scenario) in ontvangst. Met *Guernsey* (2005), *Brownian Movement* (2010), *Boven is het stil* (2013) en *Cobain* (2018) werd ze ook buiten de landsgrenzen opgemerkt en is ze een graag geziene gast op verschillende internationale filmfestivals zoals in Cannes en Berlijn. Leopolds personages zijn van een diepgaande complexiteit. Door de observerende, bijna objectieve filmstijl wordt de kijker uitgenodigd hypothesen over hen te formuleren, maar nooit een sluitend oordeel te vellen. Dat Leopold haar theaterregiedebuut maakt met *Uit het leven van marionetten* is geen merkwaardige keuze: Bergman benadert de personages in deze film op dezelfde onbevengene manier. Hij pretendeert nergens een eenduidige verklaring of de waarheid in pacht te hebben en reikt de toeschouwer slechts enkele handvatten om de kernvraag te beantwoorden: wat dreef Peter Egerman zo ver een prostituee te doden? Het levert een gefragmenteerd portret op van een man die vastzit in een leven dat niet het zijne is. Hij zoekt uitwegen, maar ziet in zijn zoektocht de netten rond hem sluiten. Hij valt stil in een wereld die rondom hem op volle snelheid doordraait, waardoor hij vervreemdt van zijn dagelijkse leven. In getuigenissen na de moord proberen de mensen rondom hem een licht te schijnen op hun relatie tot Peter, maar ook onder de oppervlakte van hun succesvolle en gecontroleerde levens woeden verholene en onvoorspelbare driften.

Het onderzoek naar deze geheime, sturende krachten voert Leopold in een ruimte waar in de immense leegte plaats is voor verbeelding en perspectief. Op de kale en toch benauwende scène blijken de personages gevangen in zichzelf en ten opzichte van elkaar. Het opschorten van elk oordeel en de erkenning van de veelzijdigheid van 'de waarheid' vertaalt zich naar een multimediale scenografie, gecreëerd door Leopolds vaste scenografe Elsje de Bruijn. Zo worden de personages in twee lagen geobserveerd: we krijgen de acteurs zowel op het podium als in projecties te zien.

De voor Leopold kenmerkende verstilling en intensiteit in de beelden, laten een rauwe en kwetsbare kant van de personages zien. Daarbij zorgen ook het geluidsontwerp van Donato Wharton en het lichtontwerp van James Farncombe dat er steeds perspectief wordt aangebracht dat contrasteert, commentarieert of begeleidt wat er zich in het verhaal afspeelt.

UIT HET LEVEN VAN MARIONETTEN

Internationaal Theater Amsterdam,
Leidseplein 26, +31 (0)20 624 23 11
wo 17 — za 20 okt
di 23 — za 27 okt

ITA—extra
inleiding wo 17, 24 okt
engelse boventiteling do 18, 25 okt
nagesprek vr 19, 26 okt

ITA—ensemble & gasten 18/19 **Hélène Devos, Fred Goessens, Janni Goslinga, Aus Greidanus jr., Marieke Heebink, Maarten Heijmans, Robert de Hoog, Hans Kesting, Hugo Koolschijn, Achraf Koutet, Maria Kraakman, Majd Mardo, Ramsey Nasr, Chris Nietvelt, Celia Nufaar, Frieda Pittoors, Halina Reijn, Gijs Scholten van Aschat, Bart Slegers, Eelco Smits, Steven Van Watermeulen, Claire Bender, Bart Bijmens, Violet Braeckman, Evgenia Brendes, Hajo Bruins, Thomas Cammaert, Jules Croiset, Charlie-Chan Dagelet, Mingus Dagelet, Katelijne Damen, Jip van den Dool, Khaldoun Alexander Elmecky, Barry Emond, Malou Gorter, Wim van der Grijn, Abke Haring, Eva Heijnen, Noortje Herlaar, Stacyan Jackson, Gaite Jansen, Faas Jonkers, Emma Josten, Poema Kitseroo, Minne Koole, Rob Malasch, Joep Paddenburg, Massimo Pesik, Urmie Plein, Alwin Pulinckx, Dewi Reijs, Lineke Rijxman, David Roos, Vanja Rukavina, Luca Savazzi, Michael Schnörr, Harm Duco Schut, Truus te Selle, Camilla Siegertsz, Jip Smit, Josha Stradowski, Sidar Toksöz, Leon Voorberg, Carina de Vroome, Mandela Wee Wee, Maartje van de Wetering, Benjamin de Wit**

ITA.NL

ITA—ENSEMBLE 18/19

PREMIÈRES

EEN KLEIN LEVEN
van **Hanya Yanagihara**
regie **Ivo van Hove**
sep, okt 18, apr 19

HET HOUT
van **Jeroen Brouwers**
regie **Michiel van Erp**
nov 18, apr 19

VALLENDE MAN
van **Don DeLillo**
regie **Julien Gosselin**
mrt 19

DOOD IN VENETIË
naar **Thomas Mann**
tekst **Ramsey Nasr**
regie **Ivo van Hove**
productie ITA / Koninklijk
Concertgebouworkest
apr 19

DE KERSENTUIN
van **Anton Tsjechov**
regie **Simon McBurney**
jun 19

IN WANKEL EVENWICHT
van **Edward Albee**
regie **Maren E. Bjørseth**
productie ITA2 /
Toneelschuur Producties
mrt, apr 19

REPRISES

SCÈNES UIT EEN HUWELIJK
van **Ingmar Bergman**
regie **Ivo van Hove**
aug, sep 18, feb, mrt 19

KLEINE ZIELEN
van **Louis Couperus**
regie **Ivo van Hove**
coproductie **Ruhrtriennale**
aug, sep 18

LA VOIX HUMAINE
van **Jean Cocteau**
regie **Ivo van Hove**
sep, nov 18

UIT HET LEVEN VAN
MARIONETTEN
van **Ingmar Bergman**
regie **Nanouk Leopold**
okt 18

HET JAAR VAN DE KREEFT
van **Hugo Claus**
regie **Luk Perceval**
nov 18

DE STILLE KRACHT
van **Louis Couperus**
regie **Ivo van Hove**
coproductie **Ruhrtriennale**
nov, dec 18, apr 19

HUSBANDS AND WIVES
scenario **Woody Allen**
regie **Simon Stone**
dec 18, feb 19

IBSEN HUIS
van **Simon Stone**
naar **Henrik Ibsen**
regie **Simon Stone**
dec 18

THE FOUNTAINHEAD
van **Ayn Rand**
regie **Ivo van Hove**
jan 19

OEDIPUS
van **Robert Icke**
naar **Sophocles**
regie **Robert Icke**
mei 19

NA DE REPETITIE / PERSONA
van **Ingmar Bergman**
regie **Ivo van Hove**
coproductie **Les Théâtres
de la Ville de Luxembourg,
Maison des Arts de Créteil,
Théâtre de la Place Liège**
aug, sep 18

DAGBOEK VAN EEN
VERDWENENE
componist **Leoš Janáček,**
Annelies Van Parys
regie **Ivo van Hove**
productie **Muziektheater
Transparant**
coproductie ITA,
**Klarafestival, De Munt,
Kaaitheater, Les Théâtres
de la Ville de Luxembourg,
Operadagen Rotterdam**
okt, nov 18, feb 19

DE DINGEN DIE VOORBIJGAAN
van **Louis Couperus**
regie **Ivo van Hove**
productie ITA / **Toneelhuis**
coproductie **Ruhrtriennale**
okt 18

DE ANDERE STEM
van **Ramsey Nasr**
regie **Ivo van Hove**
nov 18

MEDEA
van **Simon Stone**
naar **Euripides**
regie **Simon Stone**
nov 18, mrt 19

KINGS OF WAR
van **William Shakespeare**
regie **Ivo van Hove**
co-commissioners
**Barbican, Théâtre National
de Chaillot, Wiener
Festwochen**
coproductie **Blindman,
Holland Festival,
Muziektheater Transparant**
nov, dec 18, mei 19

ITA—JUNIOR

XXX JR.
Over vriendschap
in Amsterdam
regie **Ilon Lodewijks,
Hanna Timmers**
mrt 19

Peter Egerman
Eelco Smits

Katarina Egerman
Janni Goslinga

Mogens Jensen
Steven van Watermeulen

Tim Mandelbaum
Hugo Koolschijn

Cordelia Egerman
Celia Nufaar

Ka
Eva Heijnen